

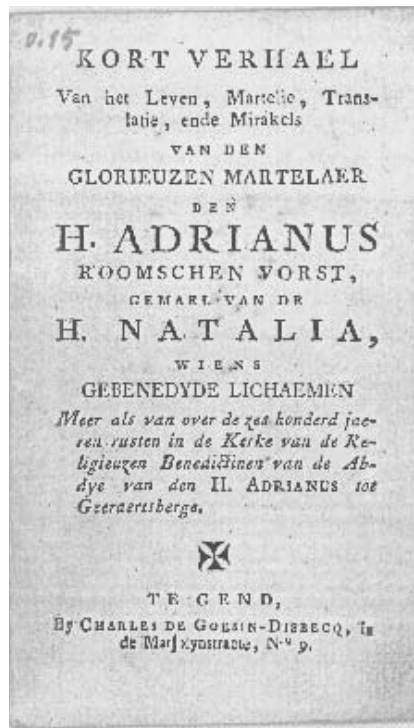
Sint-Adriaan

Marc VAN TRIMPONT

De heer Herman Boeykens uit Nieuwerkerken bij Aalst is in het bezit van zowel de Nederlandse als Franse versie van het levensverhaal van Sint-Adriaan. Het zijn twee boekjes van zowat 8,5 bij 13,5 cm en met 24 bladzijden. Ze zijn uitgegeven in Leuven op 19 augustus 1722.¹

Het eerste hoofdstukje (p.3-9) handelt over de eigenlijke levensloop en over de marteling van de heilige die het geluk vond bij zijn vrouw Nathalia, "uytglimmig in Edeldom" en "doorperst ende overgoten van blydschap". De beschrijving van de marteling roept waarlijk een horrorfilm voor de geest... Men liet de man door vier "bloedschuymige" beulen afranselen tot "de verscheuringe ende uytoel van zyn jong ingewant". Tot slot werd beslist dat men hem "met zyne mede-Campioenen levendig zoude rabraken met yzere hamers op eenen aenbeeld". Hij stierf op 4 maart 306 in Nicodemië; hij was nauwelijks 28 jaar oud.

In het tweede hoofdstukje (p.10-13) worden de verschillende rustplaatsen van het stoffelijk overschot van Adrianus beschreven. Na zijn dood werd hij overgebracht naar Constantinopel en een tijdje later naar Rome waar paus Honorius I een kerk oprichtte ter diens ere. Omstreeks het jaar 755 liet Gerard de Roussillon, graaf van Bourgondië, meerdere kloosters en kerken aan hem toegewijd oprichten, zo onder meer in Roucourt. Hij bekam

van paus Stephanus III dat het lichaam van Adrianus naar deze plaats zou worden overgebracht. In 1110 liet een priester Eubaldus genaamd, het stoffelijk overschot wegnemen met het doel het naar Brussel of Antwerpen te voeren. Maar "den goeden God die dezen Schat gedestineert hadde ende wilde jonnen aen de Stad van Geeraertsberghe in Vlaenderen, alsdan heel arm, ende kleyn bewoont, jae besonderlyk aen de Abdye van de Religieuzen Benedictinen", riep een halt toe aan priester Eubaldus. Hij liet diens geest verdwazen zodat hij zijn weg verloor en zich plots aan de voet van Oudenberg bevond! En aldus belandden de relikwieën van Adrianus

uiteindelijk in de abdijkerk. Maar dit is op verre na niet het einde van het verhaal... Senelardus, de eerste abt van de abdij, had zijn twijfels over de authenticiteit van de relikwieën en hij smeekte God om een teken waaruit die authenticiteit zou kunnen blijken. Terwijl de abt de mis aan het lezen was kwam plots een lichtstraal uit de hemel "die langen tyd de Heylige Reliquien door glanste", gevolgd door een visioen "het welke eenen Schaepherder (wagtende zyne schaepen op den voorzyden dag als de Reliquien waeren tot Geeraertsberghe aengekomen...". Ook vraagstuk is een onderdeel van het verhaal: "vraeke, de welke den Heere dede subitelyk gevoelen aen eenen Beenhouwer genoemt Diderick". Als straf voor heiligschennis van de "Heylige Gebeenderen" werd hij door de duivel weggevoerd. Deze gebeurtenissen namen bij de ambt alle twijfels weg. Ter nagedachtenis hiervan had ieder jaar op woensdag na Pinksteren een processie plaats naar de Oudenberg.

Het derde hoofdstuk (p.13-17) handelt over de mirakels die Adrianus worden toegeschreven. Vooral als patroonheilige tegen de pest wordt hij gevierd.

De laatste bladzijden van het boekje zijn besteed aan de regels van het Broederschap en de voorwaarden die moeten worden vervuld voor het verwerven van aflaten, evenals aan de Litanie van de H. Adrianus (zie afbeelding).

¹ Met dank aan dhr. Guido Baeyens uit Schendelbeke.

len van de afgehorve Broeders ende Zusters, Oft zoo de Broeders en Zusters zullen logeren eenlge Pelgrus; oft eenlge onwetende onleerwyzyn in 't Geloof, Geboden Gods, en zyn'er H. Kerke, &c. Voor alle deze goede werken oft leer in 't bezonder, verleen elke reyz zellig dagen *Affaer*.

Nota: Dat alle de Woensdagen in da zelve Kerke gezungen word eene Solemnele Misse ter eere van den H. *Adrianus*, en alle dagen naer de *Completen*, eene *Antiphona* en *Collecte* van den zelve Heyligen, huyten vele andere Diensten en Missen die aldier geschieden voor de Broeders en Zusters.

Daer worden ook gewyd en wygedeelt de Medaillen van den H. *Benedictus*, met het Beeld van den H. *Adrianus* en den anderen kant, de welke zyn van uytremende kragt, alzo de heete weireld bekend is.

LITANIE

VANDEN

H. ADRIANUS,

Patroon tegen de Peste, en alle Ziekten.

HEere, ontfermt u onzer.
 Christe, ontfermt u onzer.
 Hoere, ontfermt u onzer.
 Christe, hoort ons.
 Christe, verhoort ons.

God-Hemelichen Vader, ontfermt u onzer.
 God Zoon Verlosser des weirelds, ontfermt u onzer.

God H. Geest, ontfermt u onzer.

H. Dryvuldigheyd eenen God, ontfermt u onzer.

H. Maria, bid voor ons,

H. Moeder Gods,

H. Maegd der Maegden,

Koninginne der Martelaeren,

H. *Adrianus*, Martelaer van Christus,

H. *Natalia*,

H. *Adrianus* doortugigsten Kapiteyn,

Bruydegom van de H. *Natalia*,

Modagezelle der Martelaeren,

Van der uytverkorenthyd,

Van vervolger, geworden Belyder,

Aldergelukkigste baere van uwe Bruyd

Natalia,

Grooren bedryver der Mirakels,

Bezonder Patroon tegen de Peste,

Hemelichen Medecyn tegen alle ziekten,

Beschermet van een subite Dood,

Verwekker der Dood,

Toewlucht der berrugte Vrouwen,

Beschermet der Maegden,

Afbesidfel der getrouwde menschen,

De vrend van de Weduwen ende alle

bedrukke Persoonen,

Hope der Zondaeren,

Schrik der helle geesten,

Leydsman der Land-reyzers,

Acker der Zee-vreder,

Bid voor ons.

Grooten Heyligen, diemet de Godelyke liefde omringelt, hebt misagt de vreugd van 't vergangelyk leven,
 Grooten Heyligen, die in de bloeme van u leven hebt onderstaen de alderschroomlykste tormenten,
 Grooten Heyligen, wiens Beenen ende Armen hebben gemorzelt geweest om het Geloof Jesu CHRISTI,
 G. H. die hebt bygestaen geweest in uwe dood van uwe alderlieffte *Natalia*,
 G. H. die de tempeesten komt te stutten,
 G. H. die van God bekomt den noodigen regen,
 G. H. die met u bloed Nicomedien hebt besproeyt,
 G. H. tot Roomen besonderlyk geviert en geëert word,
 Beschermet van den H. Stoel,
 Bystaender van het orden van den H. *Benedictus*,
 De Glorie van *Geeraertsberghe*,
 Door de verdiensten van den H. *Adrianus*,
 wy bidden u, hoort ons.
 Dat wy mogen bevryd worden van de Peste,
 wy bidden u, hoort ons.
 Dat wy bystand verkrygen in onze ziekten,
 wy bidden u, hoort ons.
 Dat wy mogen den oorlog ende honger ontvlieden, wy bidden u, hoort ons.
 Dat wy niet meef het ongeluk hebben van U te vergrammen, wy bidden u, hoort ons:
 Dat wy sterkte bekomen om 't Geloof voor

Bid voor ons.

te staen, zelfs met den prys van ons bloed,
 wy bidden u, hoort ons.

Dat wy deelsig mogen worden van de glorie der Martelaeren,

Dat de getrouwde persoonen zig zoo komen te beminnen gelyk den heyligen *Adrianus*, en de H. *Natalia*,

Dat de H. Katholyke, Apostolyke, ende Roomsche Kerke mag beschermt worden door de verdiensten van den Heyligen *Adrianus*,

Dat alle dwaelingen, dollogen, ende ketteryen, uytgeroeyt worden,

Dat wy u altyd in vrede mogen beminnen ende dienen,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der weireld, spaert ons Heere.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der weireld, verhoort ons Heere.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der weireld, ontfermt u onzer.

Christe, hoort ons.

Christe, verhoort ons.

A N T I P H O N E.

O Gelukzaligen Martelaer *Adrianus*, sienet nye alderoodmoedigste Dienaeren, bid Jesus CHRISTUS, dat hy ons spaert, ende bewaert van alle ongelukken, peste, honger, oorloge, subite dood, ende godeloos leven, dat hy de goedgeyd zoude believen te hebben van onze naemen te schryven in den boek des Levens, en ons deelsig te maeken van uwe eeuwige glorie.

Wy bidden u, hoort ons.